

La transició al Marroc: una aposta per l'esperança

Maria Badia i Cutxet

(AVUI, 29 d'abril de 2001)

En l'article publicat en aquest diari el 7 d'abril, amb el títol *Marroc, transició al passat*, el Sr. Alfons Quintà fa una crònica del VI Congrés de la Unió Socialista de Forces Populares (USFP), la formació política que governa el Marroc. Els seus comentaris van acompanyats d'una corrua d'episodis negres de la història marroquina recent -assassinats, conjures polítiques, corrupció, presència asfixiant del neocolonialisme-, que ens porten a creure que la transició política que viu el país està abocada al fracàs.

En referir-se al desenvolupament del Congrés, que es va celebrar el cap de setmana del 29 de març a Casablanca, el Sr. Quintà incorre en algunes inexactituds enmig del panorama caòtic que vol presentar.

No s'equivoca quan m'esmenta com a representant del PSC al Congrés, en qualitat de secretària de Política Europea i Internacional. Abans, però, afirma: "El PSOE no estava representat en el Congrés". El PSOE sí que hi era representat, i per una persona d'àmplia experiència en afers mediterranis: el Sr. Manuel Marín, exvicepresident de la Comissió Europea i actualment diputat al Congrés. El fet que una persona del relleu de Marín hi assistís és una mostra del compromís ferm del PSOE amb els canvis polítics al Marroc i a d'altres països de la conca mediterrània. Els socialistes catalans fa temps que col·laborem amb els nostres companys marroquins des de la plena confiança en el potencial d'aquell país per a reeixir en la transició democràtica.

Dones feministes i socialistes

Aquest no és el parer del Sr. Quintà, quan afirma: "Un altre canvi, pensat de cara a l'estranger, ha estat la designació en la nova direcció de 37 dones (abans no n'hi havia cap). El problema és que probablement moltes d'elles mai hagin estat ni tan sols militants, ni tampoc se sap que tinguin res de feministes". Un cop més està mal informat, Sr. Quintà: tinc el gust de conèixer moltes dones socialistes del Marroc, que fa molt de temps que treballen per la igualtat -amb moltes dificultats, això sí- en diverses associacions i en el si de la mateixa USFP, i que han

aconseguit progressos ben significatius, un dels quals introduir aquest 20% de dones en la nova direcció del partit.

Aquest VI Congrés es va celebrar després d'onze anys d'haver celebrat el cinquè. I és el primer després que el partit hagi assumit el govern del Marroc. La convocatòria d'aquest Congrés no era fàcil. I es van produir importants dissidències que provenien fonamentalment dels sectors del sindicat i de les joventuts. L'objectiu era aclarir la situació organitzativa del partit i preparar-lo per a la tasca d'apuntalar la transició cap a la plena democràcia.

L'escrutini per a l'elecció del Comitè Central -185 membres, entre ells les 37 dones- va durar 15 hores. L'ambient que es respirava i que la gent et comentava era que per primera vegada en molt temps tenien l'oportunitat d'elegir els seus dirigents i que el resultat final depenia d'ells, de cada un d'ells. Els comentaris eren: "Tot està obert, pot passar de tot". Hi havia una certa expectativa per conèixer el resultat final dels membres elegits al Comitè. Aquest és l'ambient que jo vaig viure a Casablanca durant la celebració del Congrés de la USFP.

En canvi, el relat del Sr. Quintà em fa pensar en una sensació que tinc de vegades quan, després d'haver anat al teatre, llegeixo alguna crítica i penso que sembla que el crític i jo haguem vist obres diferents. Deu ser una qüestió de la predisposició de cadascú. De tota manera, quan es jutgen els fets, sobretot a partir de retalls de premsa -segons ens explica el mateix Sr. Quintà- és bo carregar-se de prudència. No hi ha res, però, com poder assistir-hi, mirar, escoltar, i després treure'n conclusions. Jo ho vaig fer a Casablanca: vaig mirar al meu voltant i vaig escoltar les diferents sensibilitats i no vaig arribar a les seves conclusions.

El Marroc de l'actual primer ministre socialista Abderrahmane Youssoufi té molts obstacles al davant en el camí de la transformació democràtica. Hi ha la pugna entre tradició i modernització que caracteritza el Magrib contemporani. No és fàcil que els països de l'àrea puguin incorporar-se per ells mateixos al tren del desenvolupament accelerat, i aquest és el gran repte al qual s'enfronten a l'inici del segle XXI.

El Marroc, amb una economia ordenada, equilibris macroeconòmics notables i un pressupost sanejat, destina el 50% a despeses de funcionament; el 30% al deute i a la factura del petroli i li queda un 20% per a inversió productiva: totalment insuficient. En una economia que depèn de la pluja -la meitat de la població viu en zones rurals- és molt difícil fer programacions plurianuals: el PIB de l'any 1995 fou de -6,3%; de l'11% el 1996; del -2% el 1997; del 6% el 1998; del -1,5% el 1999. Calen fortes inversions que el Marroc és incapaç de generar sol. El 60% dels fluxos d'inversió directa a escala internacional es fa entre països desenvolupats. Del 40% destinat als països emergents, només el 5% va a l'àrea mediterrània. Com atraure inversions?

Cal relançar el procés d'integració del Magrib i la seva estructuració com a regió econòmica. El comerç intermagrebí no arriba al 5% del total dels seus intercanvis. Per al Marroc representa el 5% de les exportacions i el 3% de les importacions. Una normalització de relacions entre Algèria i el Marroc i l'obertura de fronteres seria un gran pas endavant, com també ho seria el desenvolupament de la Unió del Magrib Àrab (UMA).

Però mentre no s'arribi a una entesa sobre el Sàhara Occidental, no hi haurà aproximació entre els dos països magrebins. És probablement en un marc regional des d'on es pot resoldre millor aquest contenciós.

Democràcia i drets humans

Reforma administrativa, consolidació d'un marc institucional i legal, simplificació de la burocràcia, lluita contra la corrupció... Aquests són en bona mesura els reptes en què es troben els països del sud de la Mediterrània. Per al desenvolupament del Marroc i del Magrib en general, cal forjar una nova realitat geopolítica entre el sud i el nord de la Mediterrània basada en una associació que hauria de tenir com a base el respecte als drets humans i com a objectiu la creació d'un marc democràtic. El Marroc s'esforça en aquesta direcció i la Unió Europea - Espanya de manera molt especial- l'ha de recolzar en aquest difícil camí, ja que un futur progressivament integrat i compartit és el que ens espera a tots, ineluctablement.

Fóra bo, Sr. Quintà, espantar els maniqueïsmes i recordar la nostra pròpia experiència per adonar-nos que el camí vers la democràcia no està mai exempt de sotracs.

Maria Badia i Cuxet

Secretària de Política Europea i Internacional del PSC